

Структурни ефекти от различията на броя на леглата в МБАЛ по области за отделни години през периода 2008-2021 г. върху някои резултативни показатели

Цветан Сталев*

Резюме: Здравната система има първостепенна роля в съвременното общество. Тя помага на хората да поддържат деен жизнен стандарт и да подобряват начина си на живот. Централно място в тази система заема болничната помощ. Добре организираната болнична помощ означава добро поддържане на материалната база, осигуряване на добре обучен медицински персонал, подходящо финансиране. За анализирането на тези аспекти на болничната помощ е необходима надеждна информация, въз основа на която да се вземат обосновани управленски решения.

В настоящата статия вниманието е насочено към състоянието и развитието на легловия фонд в многопрофилните болници за активно лечение (МБАЛ) по области на страната и по-конкретно на неговото използване по отделни години по отношение на показателите брой на проведените леглодни (в дни) и брой на

оборотите на леглата (бр.). Акцентът е върху ефекта от структурните различия в легловата база по отделни области в страната по години и влиянието им върху резултативните показатели брой проведен леглодни (в дни) и брой на оборотите на леглата (бр.). Разисквани са проблемите на ефекта от структурните различия в легловата база в отделните области на страната за периода 2008-2021 г. по години.

Ключови думи: структурни различия, структурни ефекти, здравеопазване, болнична помощ.

JEL: С40, С49.

1. Увод

Здравните системи заемат водеща роля в съвременното общество, като помагат на хората да поддържат и подобряват своя начин на живот. Тези системи трябва да осигуряват както дълготие на хората, така и „по-жив“, по-деен жизнен стандарт. Специално място във всяка добре организирана и

* Цветан Сталев е докторант в катедра „Статистика и иконометрия“ на УНСС.

ефективна здравна система има наличието на редица дадености. Най-общо те са осигуряването на адекватна и добре поддържана материална база, осигуряването на добре обучен и добре платен медицински персонал, осигуряване на качествени технологии и медикаменти, а също така наличието на надеждна информация, върху която да се базира вземането на обосновани политики и конкретни управленски решения.

В настоящата статия вниманието е насочено върху някои аспекти на оценка и анализ на състоянието и развитието на легловия фонд на болничната помощ в МБАЛ по области на страната и конкретно на неговото използване по отделни години по отношение на показателите брой на проведените леглогни (в дни) и брой на оборота на леглата (бр. постъпили болни към брой легла по области на страната). Във връзка с тези показатели разисквани са проблемите на ефекта от структурните различия в легловата база по отделни области на страната по години за периода 2008-2021 година. Наблюдаваните разлики в структурата на броя на леглата по отделни области в страната през отделните години са свързани от една страна с демографските процеси в България, а от друга със законовите и нормативни промени в областта на здравеопазването и в частност с болничната помощ през изследвания период.

В рамките на този период са избрани 2008 г., 2012 г., 2013 г., 2017 г. и 2021 г. Изборът на тези години е продиктуван от желанието на автора те да отстоят на равни интервали една от друга, като същевременно се установи каква е промяната в ефекта от структурните различия на всеки пет години. Изключение

прави 2013 г., която се намира в средата на периода.

При провеждане на анализа са използвани данни за МБАЛ от съвместната публикация „Здравеопазване“ на НСИ и НЦОЗА по отделни години общо за страната и по отделни области. Анализират се ефекти, свързани с влиянието на различията на относителните дялове на средногодишния брой легла в МБАЛ по области на страната върху средния брой на проведените леглогни на едно легло (в дни) и оборота на леглата (бр.) общо за страната. В случая оборотът на леглата се оценява чрез съотношението между средния брой постъпили за лечение болни и средногодишния брой легла в МБАЛ – общо за страната и по отделни области. Средният брой проведени леглогни се оценява чрез съотношението между проведените леглогни към средногодишния брой легла общо и по области на страната.

2. Структурни ефекти от различията на броя на леглата в МБАЛ по области за отделни години през периода 2008-2021 г.

Средните стойности на резултативните характеристики от дейността на МБАЛ общо за страната през отделните години са:

- Среден брой проведени леглогни на 1 легло общо за страната;
- Среден оборот на леглата в общо за страната;

Оценяването им става по формулата:

$$\bar{y} = \sum \bar{y}_h d_h \quad (1)$$

, където \bar{y}_h е средният брой проведени леглогни, респ. оборот на леглата, по области на страната, а d_h е

относителният брой на леглата по области на страната.

На практика на фона на установените средни стойности на съответните резултативни характеристики от дейността на МБАЛ се оценява в каква степен т.нар. структурен ефект от съответните различия на легловия фонг (средногодишен брой на леглата) в МБАЛ по области на страната се явява резултат (влияние) върху тяхната стойност (тяхната величина). В статистическата литература съществуват различни предложения за анализ на ефекти от структурни различия. Такива са Гатев (1987), Минесян (1985) и други. Много интересни са идеите на Цонев (1985). В настоящата статия е заимствана схемата за анализ на структурни ефекти в статика, предложена от Т. Къналиев (1992) и използвана в международни сравнителни изследвания (Стойкова-Къналиева, Наїденов, Бозев, 2016).

Количествената оценка на ефекта от т.нар. структурни различия в броя на средногодишния брой на леглата върху различни резултативни показатели на дейността на МБАЛ в областите на страната ($s = 28$), където $s = 28$ е броят на областите на страната, се оценява от израза:

$$E_{Str(\bar{y})} = \sigma_{d_h} \cdot \sigma_{\bar{y}_h} \cdot r_{y_h/d_h} \cdot s \quad (2)$$

Съответните ефекти върху двете посочени по-горе средни се оценяват от набор от съответни статистически характеристики. Те са:

- Степен на различие (неравномерност, разсейване) на относителните дялове на средногодишния брой на леглата в МБАЛ в областите на страната

σ_{d_h} е измерител на *степента на неравномерност* (разсейване) на средногодишния брой легла по области на страната. Оценява се във вида:

$$\sigma_{d_h} = \sqrt{\frac{\sum (d_h - \bar{d}_h)^2}{s}} \quad (3)$$

, където

d_h – *относителен брой* на леглата по области на страната

$$d_h = \frac{N_h}{\sum N_h} \quad (4)$$

, където

N_h – *абсолютен брой* на леглата по области в страната

s – брой области; $s = 28$

\bar{d}_h – *среден относителен дял* на болничните легла по области в страната. Среден относителен брой на болничните легла при равномерна структура по области

$$\bar{d}_h = \frac{\sum d_h}{s} = \frac{1}{s} \quad (5)$$

V_{d_h} е измерител на *неравномерност на структурата* на средногодишния брой легла спрямо нейната равномерност. Оценен е като процентна величина. Оценява се по формулата:

$$V_{d_h} \% = \sigma_{d_h} \cdot s \cdot 100 \quad (6)$$

- Степен на различие (неравномерност, разсейване) на посочените по-горе резултативни характеристики в МБАЛ в областите на страната (в абсолютно и относително изражение)

$\sigma_{\bar{y}_h}$ – измерител на *степента на различие* между броя проведени леглодни, респ. оборот на леглата в болничните заведения по области на страната. Той се оценява във вида:

$$\sigma_{\bar{y}_h} = \sqrt{\frac{\sum (\bar{y}_h - \bar{y}')^2}{s}} \quad (7)$$

, където

\bar{y}_h – брой проведени леглодни, респ. оборот на леглата по области на страната.

$V_{\bar{y}_h}$ е измерител в относително изражение на различията за посочените показатели по области на страната.

$$V_{\bar{y}_h} \% = \frac{\sigma_{\bar{y}_h}}{\bar{y}'} \cdot 100 \quad (8)$$

Тук

\bar{y}' е измерител на *средния размер* на изследваните показатели *при равномерна структура* по области:

$$\bar{y}' = \frac{\sum \bar{y}_h}{s} \quad (9)$$

- Степен на целенасоченост (корелация) между относителните дялове на средногодишния брой на леглата и съответните резултативни характеристики в МБАЛ по отделните области на страната. Оценява се по следния начин:

$$r_{y_h/d_h} = \frac{\sum(\bar{y}_h - \bar{y}')\left(d_h - \frac{1}{s}\right)}{\sigma_{d_h} \cdot \sigma_{\bar{y}_h} \cdot s} \quad (10)$$

Различията в структурата се оценяват като относителни дялове между абсолютните величини на тези показатели за отделните области и общата

им величина за страната за отделните години.

3. Резултати от анализа на ефекта от различията (неравномерността) в относителните дялове на средногодишния брой на леглата в МБАЛ в областите на страната върху посочените порано резултативни показатели.

Техните конкретни средни значения, върху които се отразяват в една или друга степен т.нар. структурни различия по отделните години, са поместени в таблица 1.

От прегледа на данните в горната таблица проличава интересна тенденция. Тя се изразява в това, че с течение на годините през изследвания период последователно се намаляват в една или друга степен наблюдаваните средни значения на съответните резултативни показатели. Така например средното значение на проведените леглодни в началото на периода възлиза на 278 дни, като през 2021 г. този брой леглодни възлиза на 197 леглодни, т.е. забелязва се намаление с близо 30%. Сходна тенденция се наблюдава и за показателя среден оборот на

Таблица 1. Средни значения на резултативните показатели, свързани с различията в легловия фонд на МБАЛ по области за отделни години през периода 2008-2021 г.

Години	ЛЕГЛОДНИ, в дни	ОБОРОТ, в бр.
А	1	2
2008	278	45
2012	266	50
2013	271	52
2017	240	48
2021	197	37

Източник: Изчисления на автора

Управление на ресурси и разходи

леглата в МБАЛ. Средният оборот на леглата в областите на страната през 2008 г. е равен на 45 оборота, докато през 2021 г. величината на този показател възлиза на 37 оборота, т.е. наблюдава се намаление в оборота на леглата с около 18%. На таблица 1 се вижда още, че стойностите на всички показатели през 2021 г. са значително по-ниски в сравнение с предходните периоди. Това вероятно е следствие от пандемията от COVID-19, когато за дълъг период от време са прекратени рутинни и планирани медицински интервенции.

Аналитичните резултати от влиянието на относителните дялове в легловия фонд на МБАЛ по области на страната в

съответните резултативни показатели са дадени в таблица 2.

От данните в таблица 2 може да се направят следните обобщения:

а) Структурните различия в относителните дялове на легловия фонд на МБАЛ по областите на страната са доста съществени в абсолютно и относително изражение (вж. данните в колони 1 и 2). Същевременно, проследявайки получените резултати по години за периода 2008-2021 г., проличава тенденция на нарастване на тези различия. Това по-ясно проличава от сравнението от тенденцията на изменението на относителните различия на легловия фонд, които от 71,1% през 2008 г. достигат 94,5% през 2021 г. Очевидно

Таблица 2. Структурни ефекти на средногодишния брой легла върху проведените леглодни и оборота на леглата в МБАЛ по области за отделните години за периода 2008-2021 г.

		Степен на различие на легловия фонд по области	Степен на различие на легловия фонд по области в относително изражение (%)	Степен на различие на отделните резултативни характеристики по области	Степен на различие на отделните резултативни характеристики по области в относително изражение (%)	Степен на целенасоченост на легловия фонд спрямо отделните характеристики	Ефект от структурните различия в легловия фонд по области за отделните характеристики
Ефект върху	Години	σ_{d_h}	V_{d_h}	$\sigma_{\bar{y}_h}$	$V_{\bar{y}_h}$	r_{y_h / d_h}	E_{str}
А	Б	1	2	3	4	5	6
ЛЕГЛОДНИ	2008	0.0254	71.14	86	31.24	0.0699	4
	2012	0.0305	85.53	74	28.23	0.0360	2
	2013	0.0304	85.00	80	29.78	0.0295	2
	2017	0.0328	91.71	49	20.57	0.0692	3
	2021	0.0337	94.46	21	11.18	0.2264	5
ОБОРОТ	2008	0.0254	71.14	4	9.31	0.2241	0.66
	2012	0.0305	85.53	5	10.27	0.0560	0.24
	2013	0.0304	85.00	5	10.43	0.0458	0.21
	2017	0.0328	91.71	5	9.77	0.1315	0.56
	2021	0.0337	94.46	5	14.42	0.2684	1.29

Източник: Изчисления на автора

е, че промените в структурата на легловия фонд по области не са равномерни.

- б) Открояват се също така определени различия в разсейването както в абсолютно, така и в относително изражение на резултативните показатели, характеризиращи използваемостта на легловия фонд. Това проличава от данните в колони 3 и 4 на таблица 2. Може да се отчете, че значенията на този показател в абсолютно изражение за отделните сравнявани години не варират съществено. Известно изключение се наблюдава за разсейването по проведени леглогни за 2017 и 2021 г., когато то спада по-съществено спрямо предходните години. По отношение на показателя за оборотите, степента на разсейване по МБАЛ за областите на страната, изразено в относително изражение, е значително по-ниско от това за показателя проведени леглогни в МБАЛ до 2021 г. в областите на страната. Така например, относителното разсейване на показателя среден оборот на леглата варира между 9,3% през 2008 г. и 14,4% през

2021 година. В същото време степента на разсейване в относително изражение на проведените леглогни се движи в границите между 31,2% през 2008 г. и 11,2% през 2021 година. След проследяването на промените по години се откроява тенденция на увеличение в степента на разсейване на оборота на леглата по области на страната, докато степента на разсейване на проведените леглогни по области показва тенденция на намаляване. През целия разгледан период степента на разсейване на средния оборот на леглата по области се увеличава с 5 процентни пункта, а тази на средния брой проведени леглогни намалява с 20 процентни пункта. Както става ясно от таблицата, промените в степента на разсейване на разгледаните характеристики са неравномерни през разгледания период.

- в) От значенията на коефициентите на корелация между степента на различие в относителните дялове на легловия фонд в МБАЛ и средните стойности на резултативните характеристики (леглогни и обороти) в МБАЛ

Таблица 3. Съотношения между структурните ефекти и средните значения на съответните резултативни показатели в МБАЛ на страната (в %)

Година	Относителни дялове на структурния ефект в средните значения на резултативните характеристики (E str : y)	
	ЛЕГЛОДНИ	ОБОРОТ
А	1	2
2008	1.53	1.46
2012	0.86	0.49
2013	0.74	0.40
2017	1.29	1.16
2021	2.33	3.53

Източник: Изчисления на автора

Управление на ресурси и разходи

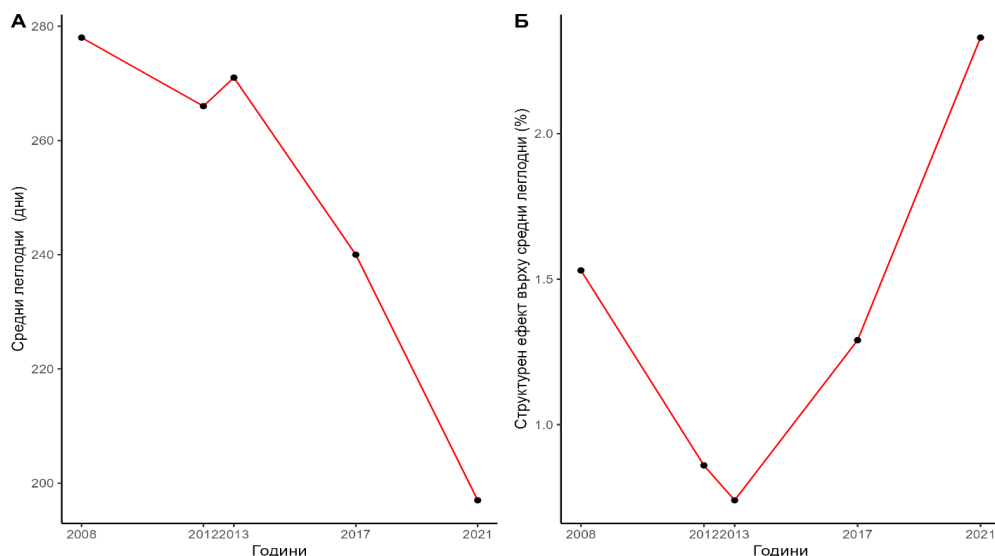
по области в крайна сметка зависи ефектът от структурата на леглата и значенията на резултативните показатели от дейността на МБАЛ по области r_{y_h/d_h} (вж. данните в колона 5 на таблица 2). Колкото по-близо е неговото значение до ± 1 , толкова при равни други условия е по-висок и структурният ефект. Това проличава от данните за конкретния структурен ефект, показан за отделните показатели в колона 6 на таблица 2.

За конкретната стойност (величина) на този ефект може да се съди от данните в колона 6 на таблица 2. За по-добра представа на влиянието на този ефект върху съответните средни значения на разглежданите резултативни показатели може да се съди, като се извършват сравнения с данните в таблица 3.

Средните значения на резултативните характеристики и относителните

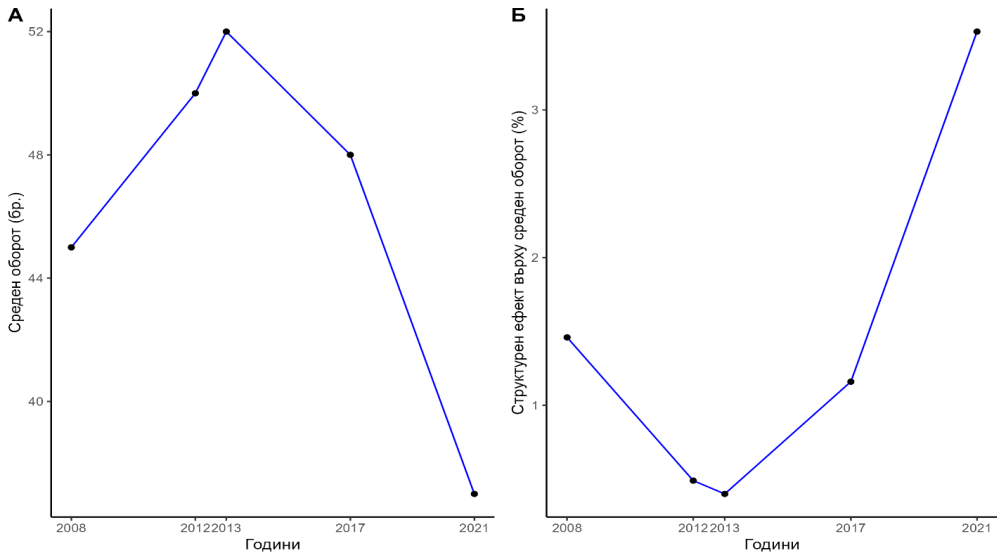
ягове на структурния ефект върху тях са представени графично на фигури 1 и 2.

След извършените сравнения между данните в таблици 2 и 3 става ясно, че приносът от неравномерността на структурата на средногодишния брой легла в МБАЛ по области върху всички разглеждани резултативни характеристики е положителен. Всички стойности на получените коефициенти на корелация са с положителен знак (вж. колона 5 от таблица 2). От данните в таблица 2 ясно се вижда, че ефектът от структурните различия на средногодишния брой легла по области на страната върху средния брой на проведените леглогни, както и върху средния оборот на леглата по области, е относително нисък. Стойностите на коефициентите на корелация, оценени за тези характеристики по отделни години, са по-близки до 0 през всички разглеждани години. По отношение на показателя оборот на леглата тези стойности варират

Фигура 1. Средни значения по години на леглодните и структурния ефект върху тях

Източник: Изчисления на автора

Фигура 2. Средни значения по години на оборота на леглата и структурния ефект върху него

Източник: Изчисления на автора

в рамките на 0,0458 през 2013 г. и 0,2684 и 2021 г. В същото време стойностите на коефициента на корелация на показателя проведени леглодни варира между 0,0295 през 2013 г. и 0,2264 през 2021 г.

Неравномерността в структурата на средногодишния брой легла по области в МБАЛ не оказва съществен ефект върху средния брой проведени леглодни на 1 легло и средния оборот на леглата. Макар и този ефект да има положителен принос върху средните стойности на разгледаните резултативни характеристики по години (вж. колона 5 от таблица 2), структурният ефект от неравномерността в структурата на легловия фонд по относително значение върху оборота на леглата през отделните години е относително малък. Той варира от 0,4% през 2013 г. до 3,5% през 2021 г. Аналогично, ефектът от неравномерността в структурата на легловия фонд в относително

значение върху проведените леглодни през отделните години също е относително малък. Той варира между 0,74% през 2013 г. и 2,33% през 2021 г. Както се вижда от колони 1 и 2 на таблица 3 и колона 6 на таблица 2, структурният ефект върху двете резултативни характеристики, измерен в абсолютно и относително значение, намалява до 2013 г., след което започва да се увеличава до края на разглеждания период.

Данните в колона 1 на таблица 3 показват, че структурният ефект на средногодишния брой легла върху средния брой проведени леглодни по области през 2008 г. е довел до провеждането на 1,5% повече леглодни през 2008 г. Наличието на подобна структура е довело до провеждането на 4 леглодни на 1 легло повече (вж. колона 6 от таблица 2). Както вече бе отбелязано, ефектът от структурните различия на средногодишния

брой легла върху средния брой леглодни намалява до 2013 г., след което започва да нараства до края на разглеждания период, макар и неравномерно. Както вече се спомена, през 2008 г. тази структура в легловата база е довела до провеждането на 1,5% повече леглодни, като през 2021 г. неравномерността в структурата на леглата е позволила провеждането на 2,3% повече леглодни. Иначе казано, тези структурни ефекти са довели до по-голям брой проведени леглодни, възлизащ на 4 дни през 2008 г., а през 2021 г. – 5 дни повече проведени леглодни (вж. колона 6 от таблица 2). Сходна е ситуацията и с ефекта от неравномерността на структурата на легловия фонд върху средния оборот на леглата в МБАЛ по области. Наличието на такива структурни различия в средногодишния брой легла по области е довело до увеличение на оборота на леглата в МБАЛ през 2008 г. с 1,5%, като през 2021 г. този структурен ефект е нараснал до 3,5% повече. Това проличава и от колона 2 на таблица 3. Иначе казано, тези структурни ефекти са довели до по-голям оборот на леглата – през 2008 с 0,66 оборота повече, а през 2021 г. – 1,3 оборота повече (вж. колона 6 от таблица 2).

4. На база направения анализ може да се направят следните изводи:

Първо, структурните различия в относителните дялове на средногодишния брой легла в МБАЛ по области на страната са доста съществени и по абсолютно, и в относително изражение. Те проявяват тенденция на нарастване през разглеждания период. Така например, относителните различия в средногодишния

брой легла по области в относително изражение се покачват от 71,1% през 2008 г. до 94,5% през 2021 г. (вж. колона 2 на таблица 2).

Второ, различията в абсолютно разсейване на резултативните показатели, които характеризират използваемостта на легловата база, не варират съществено. Като известно изключение може да се посочи спагът на разсейването на средния брой проведени леглодни на 1 легло през 2017 и 2021 г. спрямо предходните години (вж. колона 3 на таблица 2). Също така относителното разсейване на показателя среден оборот на леглата по области е по-ниско от това на показателя среден брой проведени леглодни в МБАЛ по области на страната до 2021 година. Така например, относителното разсейване на показателя среден оборот на леглата варира между 9,3% през 2008 г. и 14,4% през 2021 г., докато степента на разсейване в относително изражение на проведените леглодни се движи в границите между 31,2% през 2008 г. и 11,2% през 2021 г. (вж. колона 4 на таблица 2).

Трето, приносът от неравномерността на структурата на средногодишния брой легла в МБАЛ по области върху всички разгледани резултативни характеристики е положителен. За това свидетелстват положителните стойности на получените коефициенти на корелация. Същевременно, ефектът от структурните различия на средногодишния брой легла по области на страната върху средния брой на проведените леглодни и средния оборот на леглата по области е относително нисък. За това свидетелстват съответните стойности на коефициентите на корелация, които са по-близки до

нула през всички разгледани години. Така например, коефициентите на корелация на проведените леглодни варират между 0,0295 и 0,2264 през 2013 и 2021 г. респективно. Коефициентите на корелация на оборота на леглата от своя страна варира от 0,0458 през 2013 г. до 0,2684 през 2021 г. (Вж. колона 5 от таблица 2).

Четвърто, приносът от неравномерността в структурата на средногодишния брой легла по области в МБАЛ е положителен, но не оказва съществен ефект върху настъпилите промени в средния брой леглодни на 1 легло и средния оборот на леглата. Този ефект расте през отделните години, макар и неравномерно. Така например, през 2008 г. тази структура в легловата база е довела до провеждането на 1,5% повече леглодни, като през 2021 г. неравномерността в структурата на леглата е позволила провеждането на 2,3% повече леглодни (вж. колона 1 на таблица 3). Както става ясно, този структурен ефект е относително малък. В абсолютно изражение тези структурни ефекти са довели до провеждане с 4 леглодни повече през 2008 г., а през 2021 г. – с 5 леглодни повече (вж. колона 6 от таблица 2). Аналогично, ефектът от неравномерността на структурата на легловия фонд върху средния оборот на леглата в МБАЛ по области е довел до увеличение на оборота на леглата в

МБАЛ през 2008 г. с 1,5%, а през 2021 г. – с 3,5% повече оборота на леглата. Това може да се види и от колона 2 на таблица 3. Тези структурни ефекти в абсолютно изражение са довели до повече обороти на леглата с 0,66 оборота повече през 2008 г., а през 2021 г. – с 1,3 оборота повече (вж. колона 6 от таблица 2).

* * *

Като заключение може да се отбележи, че изследването на ефектите от различията в структурата на показателите в болничната помощ по области в страната по отделни години обогатява анализа и дава богата информация за възможността за усъвършенстване на тази помощ в България.

По отношение на конкретно проведеното изследване структурните ефекти от различията в структурата на леглата в МБАЛ по области са положителни за болничната помощ в България. В резултат от неравномерността в структурата на легловата база, в по-големите по население области е възможно да се провеждат повече леглодни, както и да се реализира по-голям оборот на леглата. Може да се каже, че по-големите области на страната се нуждаят от по-голям капацитет за провеждането на тези дейности, тъй като в тези области се концентрира по-голяма част от населението.

Цитирани източници (References):

1. Гатев, К. (1987). Методи за статистически анализ на икономически и социални структури. София, изд. „Наука и изкуство“.
(Gatev, K. (1987). Metodi za statisticheski analiz na iкономически i sotsialni strukturi. Sofia, izd. „Nauka i izkustvo“)
2. Къналиев, Т. (1992). Относно понятието статистическа структура и измерителите на структура в статика. Сп. *Статистика*, кн. 5.
(Kanaliev, T. (1992). Otnosno ponyatiето statisticheska структура i izmeritelite na структура v statika. Sp. *Statistika*, kn. 5)
3. Къналиев, Т. (1976). Относно решаването на някои проблеми на анализа на ефекта от структурните промени в икономиката. Сп. *Икономическа мисъл*, кн. 1, с. 77-92.
(Kanaliev, T. (1976). Otnosno reshavaneto na nyakoi problemi na analiza na efekta ot strukturnite promeni v икономиката. Sp. *Икономическа misal*, kn. 1, s. 77-92)
4. Минесян, Г. (1985). Структура и ефекти. Сп. *Икономическа мисъл*, кн. 5.
(Minesyan, G. (1985). Struktura i efekti. Sp. *Икономическа misal*, kn. 5)
5. Национален статистически институт (2022). Здравеопазване 2021, електронна публикация [online], достъпна на: <https://www.nsi.bg/bg/content/20035/> [посетено на 17 Март 2024].
(Natsionalen statisticheski institut (2022). Zdraveopazvane 2021, elektronna publikatsia [online], dostapna na: <https://www.nsi.bg/bg/content/20035/> [poseteno na 17 Mart 2024])
6. Стойкова-Къналиева, А., А. Найденов, В. Бозев (2016). Статистическо сравнително изследване на структурите, структурните различия и структурната динамика на основни макроикономически показатели (брутна добавена стойност) на страните от Европейския съюз през периода 2000-2014 г. София, 2016.
(Stoykova-Kanalieva, A., A. Naydenov, V. Bozev (2016). Statisticheskо sravnitelno izsledvane na strukturite, strukturnite razlichia i strukturnata dinamika na osnovni makroikonomicheski pokazateli (brutna dobavena stoynost) na stranite ot Evropeyskia sayuz prez perioda 2000-2014 g. Sofia, 2016)
7. Стойкова-Къналиева, А. (2006). Някои аспекти на сравнителния анализ на икономиките на част от страните в Югоизточна Европа, Доклад на научна конференция с международно участие на тема „Статистиката и предизвикателствата на информационното общество през XXI век“, Варна, 6-7 октомври 2006 г., с. 279-288.
(Stoykova-Kanalieva, A. (2006). Nyakoi aspekti na sravnitelnia analiz na икономиките na chast ot stranite v Yugoiztochna Evropa, Doklad na nauchna konferentsia s mezhdunarodno uchastie na tema „Statistikata i predizvikelstvata na informatsionnoto obshtestvo prez XXI vek“, Varna, 6-7 oktomvri 2006 g., s. 279-288)
8. Цонев, В. (1985). По повод на статията „Структура и ефекти“. Сп. *Икономическа мисъл*, кн. 10.
(Tsonev, V. (1985). Po povod na statiyata „Struktura i efekti“. Sp. *Икономическа misal*, kn. 10)

Структурни ефекти от разликите в броя на леглата в MBAL по области за отделни години през периода 2008-2021 г. varhu nyakoi rezultativni pokazатели

Tsvetan Stalev

Structural Effects of Differences in the Number of Beds in Hospitals across Different Regions for Individual Years during the 2008-2021 Period on Some Performance Indicators

Tsvetan Stalev

Abstract: The health system plays a primary role in modern society. It helps people maintain an active standard of living and improve their way of life. Hospital care occupies a central place in this system. Well-organized hospital care means maintaining a good material base, providing well-trained medical staff, and appropriate funding. Reliable information is needed to analyze these aspects of hospital care, based on which justified management decisions can be made. In this article, attention is focused on the state and development of the bed fund in multi-profile hospitals for active treatment (MPHAT) in the regions of the country and specifically on its use in individual years in relation to the indicators number of bed-days (in days) and number of bed turnovers (count). The emphasis is on the effect of structural differences in the bed base in individual regions of the country by year and their impact on the performance indicators number of bed-days (in days) and number of bed turnovers (count). The problems of the effect of structural differences in the bed base in the individual regions of the country for the 2008-2021 period by year are discussed.

Key words: structural differences, structural effects, healthcare, hospital care.

JEL: C40, C49.